

Managementletter 2023

Gemeente Renswoude

4 december 2023 | Definitief

Bedankt voor het vertrouwen

Aan het college van de gemeente Renswoude

Navigatie:

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2023 van uw gemeente hebben we een interimcontrole uitgevoerd. Naar aanleiding van deze controle, ontvangt u onze bevindingen en aanbevelingen. Deze zijn bedoeld als constructieve input voor het college en het management als onderdeel van het continu veranderen en verbeteren van de beheersing van uw gemeente. We hebben met een aangegeven dat opvolging van deze aanbevelingen nodig is volgens onze accountantscontrole.

Onze interimcontrole voldoet aan het Nederlands recht en de bijbehorende controlestandaarden. We benadrukken dat onze controle niet specifiek is gericht op fraudeopsporing. De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt bij het management en het college, niet bij de accountant. De accountant is wel verantwoordelijk voor het overwegen van fraude-gerelateerde risico's in de controleplanning en -uitvoering. Voor een nadere toelichting hierover verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Tot slot bedanken we u voor uw medewerking en de goede samenwerking tijdens onze werkzaamheden.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Aandachtspunten
gemeenteraad

3. Algemene beheersing

4. Voorbereiding
Rechtmatigheids-
verantwoording

5. Beheersing processen

6. Aandachtspunten
jaarrekening

7. Actualiteiten en
ontwikkelingen

8. Afsluiting

1. Kernpunten

Algemene beheersing

De interne beheersing is onder de aandacht. Steeds meer adviezen worden opgepakt, maar zijn nog wel onderhanden. De belangrijkste interne beheersingsrisico's zijn (het vaststellen van) de prestaties voor de inkoop in het algemeen en voor de zorg specifiek (WMO en Jeugd) en het goed vastleggen van de identificatieplicht daarvoor.

Klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording in 2023?

Uw organisatie heeft de voorbereidingen getroffen om de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023 op te kunnen nemen en daarbij een goede onderbouwing te kunnen geven. Uiteraard is het een uitdaging om alle werkzaamheden op tijd uit te voeren. Uw organisatie is daar wel klaar voor.

IT en Informatiebeveiliging

De IT is voor een groot deel uitbesteed aan de gemeente Veenendaal. Duidelijke afspraken over de verantwoordelijkheden voor uitval, back-ups terugzetten en mogelijke hack-risico's zijn nog niet vastgelegd. Er is een regulier risico in de continuïteit van de werkprocessen.

Het is belangrijk om naast goede afspraken over de inhoud van de IT-dienstverlening ook over de verantwoordingsinformatie (wat gaat goed en wat zijn de bevindingen?) en de controle-informatie (is de informatie goed beveiligd en betrouwbaar?) afspraken te maken.

2. Aandachtspunten gemeenteraad

Van de auditcommissie hebben wij 1 aandachtspunt meegekregen.

Hierna geven wij hierop een toelichting.

Wat vindt de accountant van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement?

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement geeft uw gemeente inzicht in hoeverre de financiële gevolgen van risico's kunnen worden opgevangen met het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bestaat bij uw gemeente uit de algemene reserve, waarin een geblokkeerd deel is opgenomen en stille reserves. Als minimale omvang wordt 1,4 x de berekende risico's gehanteerd. De stand van het geblokkeerde deel van de algemene reserve is eind 2022 € 4,1 miljoen. De stille reserves bedragen € 0,9 miljoen. Het totaal beschikbare weerstandsvermogen is daarmee € 5 miljoen.

Per risico wordt een omschrijving gegeven en worden de impact en de beheersmaatregelen benoemd. De omvang van het risico wordt ingeschat en gekoppeld aan een kans van laag (10%), gemiddeld (50%) of hoog (90%). De omvang van het risico, vermenigvuldigd met de kans, vormt het benodigde weerstandsvermogen. Dit komt op € 1,1 miljoen uit.

De risico's zijn duidelijk omschreven. De volledigheid van de risico's is voor ons lastig te beoordelen. Wel kunnen we een vergelijking maken met andere gemeenten. Het belang en risico van de informatiebeveiliging en daarbij behorende risico's wordt steeds belangrijker. Hiervoor is nu geen risico opgenomen.

We adviseren u dit wel te doen.

We hebben begrepen dat uw gemeente in gesprek is om dit risico te verzekeren.

2. Aandachtspunten gemeenteraad

De benodigde weerstandscapaciteit gedeeld door de beschikbare weerstandscapaciteit resulteert in een ratio. Deze is voor (de begroting) 2023 4,4 en is daarmee uitstekend.

We adviseren u in de paragraaf meer aandacht te besteden aan het beleid voor risico's en weerstandsvermogen.

De risico's worden 2x per jaar geactualiseerd. Bij de begroting en de jaarstukken. De risico's worden door de financieel consulenten besproken met de teammanagers. Ook in het Managementoverleg worden ze behandeld. Bij deze overleggen wordt bepaald of de risico's volledig zijn en of er risico's zijn die niet meer relevant zijn. Ook de omvang van de risico's wordt bepaald.

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat in de jaarstukken een toelichting op de aanpassingen in de risico's wordt opgenomen (Vraag en antwoord 2018.4.12). In de jaarstukken in de paragraaf Weerstandsvermogen is niet nader ingegaan op aanpassingen in de risico's ten opzichte van de begroting van het onderhavige jaar.

We adviseren u dit wel te doen.

3. Algemene beheersing

Ons beeld van de
organisatie

Ontwikkelingen in de
organisatie

Planning en control
cyclus

IT en informatiebeveiliging

3. Algemene beheersing: ons beeld van uw organisatie

Algemeen

De interne beheersing van uw organisatie is grotendeels op orde. We zien dat de organisatie stappen zet om zich verder te ontwikkelen. Onze adviezen uit voorgaande jaren worden daarbij ook opgepakt.

- **Mandaat en budgetverantwoordelijkheden**

Bij uw gemeente is een bevoegdhedenregister opgesteld. Hierin wordt nog uitgegaan van een structuur met afdelingen. Momenteel wordt deze geactualiseerd, zodat deze weer aansluit met de inrichting van de organisatie.

In 2023 is een nieuwe budgethoudersregeling opgesteld.

De gemeentesecretaris is daarin als hoofdbudgethouder aangewezen.

De hoofdbudgethouder kan budgethouders aanwijzen. Dit zijn in principe alleen teammanagers. De budgethouders kunnen het beheer van een deel van het budget overdragen aan een budgetbeheerder. De budgethouder blijft wel eindverantwoordelijk voor het budget. Budgetbeheerders mogen zelfstandig financiële verplichtingen aangaan tot € 10.000. Daarboven is tot een bedrag van € 50.000 goedkeuring van de budgethouder nodig. Boven de € 50.000 moet de hoofdbudgethouder autorisatie geven voor het aangaan van de verplichting.

De nieuwe budgethoudersregeling wordt tegelijkertijd met het inkoopbeleid vastgesteld.

- **Continuïteit**

In de controleverklaring rapporteren wij over de continuïteit van uw organisatie. Voor uw gemeente zullen wij in dit kader in de controleverklaring aspecten van de continuïteit beoordelen, zoals:

- Het proces van risico-inschatting;
- De omvang van het beschikbare weerstandsvermogen;
- De uitkomsten van het toezicht door de provincie.

- **Toezicht provincie bij uw organisatie**

In november 2022 heeft de provincie de begroting 2023 beoordeeld en op basis daarvan aangegeven dat deze structureel en reëel in evenwicht is. Over het jaar 2023 voert de provincie regulier repressief toezicht uit.

3. Algemene beheersing: ons beeld van uw organisatie

- **Fraude en integriteit**

Als onderdeel van het interne controleplan wordt per proces een risicoanalyse opgesteld. Hierin worden ook de frauderisico's betrokken. In 2023 is ook beleid voor Misbruik & Oneigenlijk gebruik opgesteld. Hierin zijn de belangrijkste maatregelen opgenomen. De wet Bibob wordt hier ook in opgenomen.

Als onderdeel van de interne controle worden de meest relevante toetspunten uit het M&O-beleid meegenomen.

De risicoanalyse is al door het college vastgesteld. Het M&O-beleid moet nog worden vastgesteld.

We adviseren u dit beleid door de raad te laten vaststellen.

Uw gemeente heeft de verantwoordelijkheid om publiek geld zorgvuldig en rechtmatig te besteden. Dit betekent dat misbruik of oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk wordt voorkomen. Om de risico's van misbruik en oneigenlijk gebruik in kaart te brengen en te beheersen, kan een frauderisicoanalyse behulpzaam zijn. Een frauderisicoanalyse is een systematische methode om de kwetsbare processen, activiteiten en functies te identificeren, te beoordelen en te prioriteren. Op basis hiervan kan de organisatie passende maatregelen nemen om de preventie, detectie, respons en evaluatie van misbruik en oneigenlijk gebruik te verbeteren.

Daarnaast heeft uw gemeente beleid opgesteld voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Dit bevat de visie, de doelstellingen, de kaders en de verantwoordelijkheden voor het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik. Het beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik geeft richting aan de uitvoering, controle en evaluatie van het M&O-beleid (misbruik en oneigenlijk gebruik) binnen de verschillende regelingen die de organisatie uitvoert of handhaaft.

Door een frauderisicoanalyse op te stellen en een beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik, kan de organisatie haar weerbaarheid tegen misbruik en oneigenlijk gebruik vergroten, haar financiële rechtmatigheid waarborgen, haar publieke verantwoording versterken en haar dienstverlening verbeteren.

- **Concerncontroller**

In afgelopen jaren hebben we geadviseerd voor de functie van concerncontroller de rol en inhoud vast te leggen. Na de organisatiewijziging is concerncontrolling onderdeel van de functie van Teammanager Middelen.

- **Doelmatigheidsonderzoeken**

De verordening inzake doelmatigheidsonderzoeken is aangepast en in concept klaar. Er is een onderzoeksfrequentie van 2 per jaar opgenomen. Omdat in de praktijk geen of nauwelijks onderzoeken worden uitgevoerd, is ons advies om geen frequentie te benoemen. *De verordening wordt hierop aangepast, zodat het college of de raad 'op verzoek' onderzoeken kan laten uitvoeren.*

3. Algemene beheersing: ontwikkelingen in de organisatie

- **Nieuwe organisatiestructuur**

In 2023 is de organisatiestructuur aangepast. In plaats van afdelingen wordt nu met teams gewerkt. In totaal zijn er 8 teams met teamleiders.

- **Nieuwe systeem Woningbedrijf**

In 2023 is de financiële administratie van het Woningbedrijf overgegaan naar het systeem waarin ook de huuradministratie werd gedaan. De gehanteerde grootboekstructuur van het nieuwe systeem is afwijkend van het oude systeem. Deze wordt nog verscherpt om de juiste informatie uit de administratie te kunnen halen voor het opstellen van de jaarrekening en de consolidatie (samenvoeging cijfers gemeente en woningbedrijf).

- **Uitbesteding gemeentelijke belastingen**

Met ingang van 2025 wordt het waarden, heffen en innen van gemeentelijke belastingen ondergebracht bij het Gemeentelijke Belastingkantoor Lococensus Tricijn in Zwolle. Tot en met 2024 wordt dit nog door de gemeente Veenendaal gedaan.

Bij het maken van afspraken over de dienstverlening adviseren we u aandacht te hebben voor de inhoud, de verantwoordings- en controle-informatie.

- **Energietoeslag**

Sinds begin oktober is de wet 'Eenmalige Energietoeslag 2023' aangenomen en kan de energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen verstrekt worden. Net als in 2022 hebben gemeenten de vrijheid om de regeling zelf verder uit te werken, inclusief criteria voor een 'laag inkomen' en andere toekenningsvoorwaarden. Uw gemeente heeft de beleidsregels die in 2022 opgesteld zijn, aangepast voor 2023. Huishoudens die in 2022 ook energietoeslag hebben ontvangen, krijgen in 2023 nog € 800. Huishoudens die in 2022 geen energietoeslag hebben aangevraagd, krijgen € 1.300.

3. Algemene beheersing: planning & control cyclus

De planning & control cyclus is van cruciaal belang voor het effectieve beheer en draagt bij aan het waarborgen van financiële transparantie en verantwoordingsplicht. Deze cyclus biedt de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de financiële situatie van de gemeente en stelt de organisatie in staat om tijdig te reageren op zowel financiële uitdagingen als kansen.

- **Begroting**

Het BBV stelt een aantal eisen aan de begroting. Wij hebben uw begroting 2023 aan deze regels getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de begroting in de basis voldoet aan de voorschriften uit het BBV. De afwijkingen en ontbrekende onderdelen hebben wij afgestemd met de ambtelijke organisatie.

We adviseren de begroting voor 2025 hierop aan te passen.

- **Tussentijdse informatievoorziening**

De tussentijdse informatievoorziening maakt het mogelijk om de financiële prestaties regelmatig te evalueren en, indien nodig, bij te sturen. De tussentijdse informatievoorziening in uw gemeente bestaat uit 2 rapportages die aan de raad worden toegezonden.

De primitieve begroting laat een overschot van € 723.000 zien. Bij de eerste voorjaarsrapportage is dit bijgesteld naar € 1.464.000 en bij de najaarsrapportage naar € 995.000. De rijksbijdrage voor de opvang van ontheemde Oekraïners is voor 2023 € 2.012.000.

- **Jaarrekening**

In de jaarrekening wordt aan externe partijen verantwoording afgelegd over de financiële gezondheid en de prestaties van de gemeente. Over de jaarrekening rapporteren wij in ons accountantsverslag.

3. Algemene beheersing: IT en informatiebeveiliging

- **IT-Omgeving**

Uw gemeente heeft de IT aan de gemeente Veenendaal uitbesteed. Aan deze dienstverlening ligt een dienstverleningsovereenkomst ten grondslag. Deze heeft de kenmerken van een contract.

Wij adviseren u meer zekerheid te verkrijgen over de kwaliteit van dienstverlening door een service level agreement met de gemeente Veenendaal overeen te komen en daarbij specifiek aandacht te schenken aan de informatieverstrekking over de geleverde diensten en tevens afspraken te maken over controle-informatie zoals bijvoorbeeld een ISAE 3402 type II verklaring.

We hebben begrepen dat de gemeente overweegt om een SLA aan te gaan waarin ook de aanbeveling over de ISAE 3402 type 2 verklaring wordt meegenomen.

Het aanvullen tot een echte service level agreement (SLA) vraagt bijvoorbeeld een toelichting op de actie- en responsetijd en performance rapportages. Maar ook de termijnen waarop back-ups worden gemaakt en waar deze worden opgeslagen. En eventuele andere rapportages.

Tijdens de interimcontrole hebben wij (nog) geen documentatie/informatie ontvangen van de gemeente Veenendaal over pentesten en rapportages aan het management over incidenten en calamiteiten. Verschillende aangeleverde printscreens dateren uit 2022 en zijn niet actueel. De organisatie is nog in overleg met de gemeente Veenendaal om de documenten als nog aan te leveren.

4. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het jaar 2023 is het verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen. Dit houdt in dat het college zelf verantwoordelijk is voor het afleggen van verantwoording over de naleving van wet- en regelgeving. De accountant geeft vervolgens een oordeel over de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording.

Om een deugdelijke grondslag van de rechtmatigheidsverantwoording te waarborgen, wordt door de organisatie verbijzonderde interne controle uitgevoerd. Een tijdige afronding van deze verbijzonderde interne controle is cruciaal, omdat deze bevindingen van invloed zijn op de controle van de jaarrekening. Dit nieuwe vereiste markeert een belangrijke ontwikkeling in de transparantie en verantwoordingsplicht van organisaties.

Onze algemene indruk is dat uw gemeente goed voorbereid is op de rechtmatigheidsverantwoording.

- **Financiële verordening en controleverordening**

Als gevolg van de invoering van de aanpassing van de gemeentewet bij de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording dienen de financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 gemeentewet) en de controleverordening (gebaseerd op artikel 213 van de gemeentewet) aangepast te worden.

Uw organisatie heeft deze verordeningen aangepast en voldoen aan de gewijzigde wetgeving. De financiële verordening is op 20 juni 2023 vastgesteld door de raad en geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023. De controleverordening wordt op 12 december vastgesteld. Er is een separaat controleprotocol 2023 opgesteld. Deze wordt ook nog in 2023 door de raad vastgesteld.

*Wij **adviseren** u het controleprotocol vanaf 2024 te laten vervallen en de inhoud hiervan op te nemen in de controleverordening.*

4. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

- **Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording**

In de financiële verordening in artikel 10 lid 2 heeft de raad de verantwoordingsgrens op 3% van de lasten en dotaties aan reserves gesteld. In lid 3 is opgenomen dat in de paragraaf Bedrijfsvoering fouten of onduidelijkheden groter dan € 10.000 dienen te worden toegelicht.

- **Intern controleplan**

Om de rechtmatigheidsverantwoording een juiste basis te geven is het raadzaam voorafgaand aan de werkzaamheden een intern controleplan op te stellen waarin onder meer aangegeven wordt:

- Het theoretisch kader van de verbijzonderde interne controle;
- Welke processen onderkend worden en de daarbij behorende risico's;
- Wie verantwoordelijk is voor welk proces;
- Wat de hoofdlijnen van de interne controle per proces zijn;
- Wie eindverantwoordelijke is voor de verbijzonderde interne controle;
- Wie de verbijzonderde interne controle uit voert, wanneer en wat de organisatorische positie van de interne controleur is;
- Wat de communicatielijnen over de bevindingen zijn;
- Hoe de opvolging van de bevindingen wordt bewaakt.

Uw gemeente heeft een intern controleplan voor 2023 opgesteld waarin op hoofdlijnen de interne controle wordt geschetst. Hierdoor zijn niet alle aspecten die hierboven genoemd zijn, in dit plan opgenomen. Dit is een bewuste keuze, ook gezien de omvang de gemeente.

- **Normenkader 2023**

Een normenkader is een inventarisatie van de relevante wet- en regelgeving die van toepassing is op de financiële beheershandelingen van de gemeente. Het normenkader dient als basis voor het beoordelen van de rechtmatigheid van deze handelingen, zowel door de organisatie zelf als door de accountant. Het normenkader helpt om de risico's op onrechtmatigheden te identificeren en te beheersen. Het normenkader dient jaarlijks te worden geactualiseerd en vastgesteld door de raad. Het normenkader 2023 moet nog door de raad worden vastgesteld.

Wij adviseren u in het normenkader 2024 de ontbrekende wetgeving toe te voegen:

- *Begroting en begrotingswijzigingen*
- *Wet Bibob*

4. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

- **Verbijzonderde interne controle**

De verbijzonderde interne controle wordt door de adviseur rechtmatigheid uitgevoerd. Hiërarchisch valt deze onder de gemeentesecretaris. Voor de vastlegging van de verbijzonderde interne controle wordt Excel gebruikt.

Niet bij alle processen wordt bij de toetspunten onderscheid gemaakt tussen getrouwheid en rechtmatigheid. *We adviseren dit wel te doen, omdat getrouwheidsfouten geen impact hebben op de rechtmatigheidsverantwoording.*

Treasury is op dit moment nog een onderdeel van de verbijzonderde interne controle. *We adviseren dit proces toe te voegen.*

Er wordt ook verbijzonderde interne controle uitgevoerd op processen welke niet in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.

De uitvoering van de verbijzonderde interne controle ligt op schema. Het eerste half jaar is afgerond. Over de uitkomsten is aan het college gerapporteerd en deze zijn ook met de proceseigenaren besproken. In de rapportage wordt ook de opvolging van de aanbevelingen van het voorgaande jaar voldoende toegelicht.

- **Rechtmatigheid Participatiewet**

De gemeente Veenendaal wordt de Participatiewet uit voor uw gemeente. De financiële rechtmatigheid hiervan wordt door de interne controle van de gemeente Veenendaal vastgesteld. De uitkomsten hiervan heeft uw gemeente nodig voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Deze informatievoorziening is op dit moment nog niet geregeld. We hebben begrepen dat uw gemeente in overleg is met de gemeente Veenendaal om hier afspraken over te maken.

- **De rechtmatigheid van de inkoop**

Door uw organisatie is tussentijds een beoordeling uitgevoerd op het volgen van een rechtmatige inkoopprocedure, met name gericht op de inkoop boven de Europese aanbestedingsgrens. Hieruit komen 4 aanbestedingen naar voren die niet rechtmatig zijn aanbesteed. Het gaat om een bedrag tot nu toe van € 50.000.

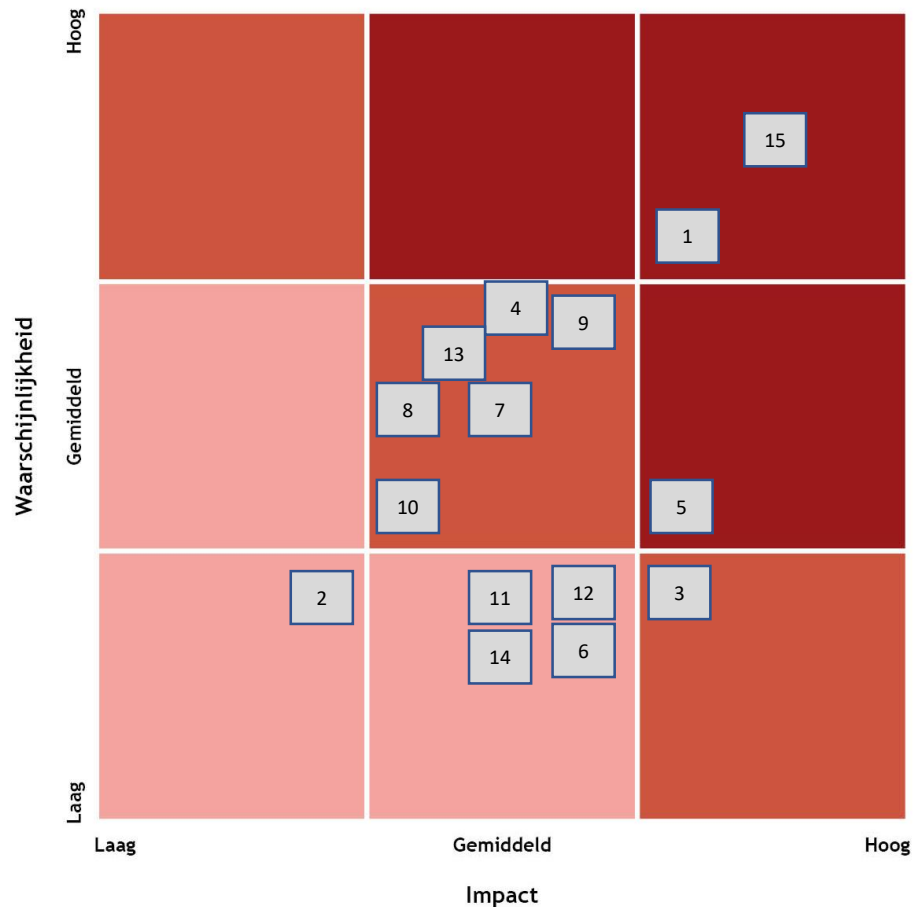
We adviseren van alle inhuur een totaaloverzicht te maken met functie en omschrijving van de werkzaamheden. Per functie moet het totaalbedrag bepaald worden. Alle vergelijkbare functies moeten opgeteld worden en op basis hiervan moet de aanbestedingsvorm bepaald worden. Als er redenen zijn die het rechtvaardigen om dezelfde functies als losse aanbesteding te doen, moet dit in een position paper uiteengezet worden.

Intern inkoopbeleid

Uw gemeente heeft ook interne controle uitgevoerd op het eigen inkoopbeleid. Er zijn 37 opdrachten gecontroleerd. Bij 13 hiervan is afgeweken van het inkoopbeleid, maar is hiertoe niet besloten door het college. Bij veelvuldige afwijking van de Gids Proportionaliteit moet dit gerapporteerd worden in de paragraaf Bedrijfsvoering.

5. Beheersing van de processen samengevat

Onderstaand geeft een visualisatie van de risico's in de interne beheersing. In de komende pagina's nemen wij u hierin mee.

Risico's:

1. Inkopen: prestatie onderbouwingen
2. Burgerleges: verbandscontrole
3. Treasury: treasurystatuut
4. WMO/Jeugd: prestatielevering zorg
5. WMO/Jeugd: identificatie
6. Burgerzaken: rechten Key2Burgerzaken
7. Woningbedrijf: huuropbrengsten
8. Leerlingenvervoer: zaaksysteem
9. Materiële vaste activa: bestaan
10. WMO/Jeugd: collegiale toetsing
11. Personeel: werkkostenregeling
12. Financiële administratie: controle boekingen
13. Kredieten: activa module
14. Declaraties college: goedkeuring
15. Inkopen: aanbestedingen

Over de aanbestedingen (nummer 15) is al gerapporteerd op pagina 15.

5. Inzicht in de ontwikkeling van de beheersing van de processen

In de komende pagina's nemen wij u mee in de risico's in de processen en de aanbevelingen.

In onze vorige rapportages hebben wij diverse aanbevelingen gedaan om de risico's beter te beheersen. Bij onze controle hebben wij de opvolging van de aanbevelingen vastgesteld. In komende pagina's geven wij per risico de voortgang van de aanbevelingen weer. Het jaartal van ontstaan is per risico opgenomen.

Voor de risico's waar directe gevolgen zijn voor de jaarrekening wordt dit separaat vermeld en aangeduid met dit teken indien van toepassing:

De kleuren geven de status van de opvolging weer:

Legenda	
✓	De organisatie heeft het advies opgevolgd en afgerond.
○	De organisatie volgt het advies op. Het is onderhanden.
✗	Er is nog geen actie ondernomen.
	Het betreft een nieuwe aanbeveling.
	De organisatie gaat het advies niet opvolgen.

5. Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2023	
Inkopen (1) Prestatie onderbouwingen (ML 2021)	Budgethouders kopen in en de financiële functionarissen controleren de juistheid van de factuur. Op zich zit hier een functiescheiding. De prestatielevering wordt tot € 10.000 alleen door de budgethouder gecontroleerd. Daarboven controleren altijd 2 personen. De leverdocumenten zijn niet altijd eenvoudig terug te vinden. De budgethouder geeft akkoord voor de geleverde prestatie. Op dit moment is het onvoldoende herleidbaar op basis waarvan de budgethouder de factuur autoriseert. Door het ontbreken van een scheiding tussen de goedkeuring van de geleverde prestatie en de autorisatie van de factuur wordt het risico gelopen dat er geld uit de gemeente gaat zonder dat daar een prestatie voor de gemeente tegenover staat.	<i>Wij <u>adviseren</u> u een scheiding aan te brengen tussen het bestellen van goederen en diensten en de controle op de prestatielevering. Tevens <u>adviseren</u> wij u de onderbouwing van de prestatielevering zichtbaar vast te leggen met achterliggende documentatie.</i>	Geen opvolging voor 2023.	
Burgerleges (2) Verbandscontrole (ML 2020)	Paspoorten en rijbewijzen worden door Burgerzaken verstrekt. Er vindt binnen de afdeling een controle op de rechtmatigheid plaats middels een verbandscontrole.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de intern controleur maandelijks de verbandscontrole te laten beoordelen op de juistheid, rechtmatigheid en volledigheid van de reisdocumenten.</i>	Gezien de beperkte omvang van de opbrengst wordt deze aanbeveling niet opgevolgd.	
Treasury (3) Treasurystatuut (ML 2020)	Het treasurystatuut dateert uit 2014.	<i>Omdat deze verouderd is <u>adviseren</u> wij u deze te actualiseren.</i>	Er is een nieuwe versie opgesteld. Deze moet nog worden vastgesteld.	

5. Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2023	
WMO en Jeugd (4) Prestatielevering zorg (ML 2022)	Voor de rechtmatigheid en de getrouwheid van de lasten en de volledigheid van de verplichtingen voor de WMO en van de jeugdzorg, steunt de gemeente op de verantwoordings- en controle-informatie van de zorgleveranciers. Dit geldt ook voor de bestedingen van de persoonsgebonden budgetten. Uw gemeente is voor wat betreft de informatie over de jeugdzorg ook mede afhankelijk van de informatie en gegevens van het gegevensknooppunt FoodValley. Uw gemeente doet geen klanttevredenheidsonderzoeken om dit risico te beperken en tevens is er geen klachtenadministratie die ondersteunend kan zijn voor het vaststellen van de rechtmatigheid. Wel wordt voor de prestatielevering een schriftelijke enquête gehouden onder cliënten van kleine zorgaanbieders. Bij gesprekken voor herindicaties worden vragen gesteld over hoe tevreden cliënten zijn met de zorg. Het risico bestaat dat de betaalde zorg onrechtmatig is, omdat de prestatielevering niet aangetoond kan worden.	<i>Wij <u>adviseren</u> u het vaststellen van de prestatielevering van de zorg in natura op een structurele wijze in de processen te waarborgen.</i>	Geen opvolging in 2023.	

5. Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2023	
WMO en Jeugd (5) Identificatie (ML 2022)	Tijdens het keukentafelgesprek wordt het ID-bewijs gecheckt, alleen worden de gegevens niet vastgelegd. Doordat de gegevens niet worden vastgelegd is het niet aantoonbaar dat het ID-bewijs daadwerkelijk is gecheckt.	<i>Wij <u>adviseren</u> om de identificatie gegevens wel vast te leggen. Hierbij gaat het dan om:</i> - Soort identiteitsbewijs; - Nummer identiteitsbewijs; - Einddatum; - Verificatiedatum (=ID vastgesteld).	Onderhanden De aanbeveling wordt meegenomen naar 2024. Door de IC wordt nu aan de hand van het BRP gecontroleerd of er een geldig ID bewijs is.	
Burgerzaken (6) Rechten Key2Burgerzaken (ML 2023)	Een medewerker met rechten in Key2Burgerzaken is in november 2022 uit dienst getreden bij de gemeente. Deze medewerker heeft nog wel beheerdersrechten. Het risico is dat ongeautoriseerde wijzigingen worden gemaakt.	<i>We <u>adviseren</u> u de rechten in het pakket periodiek te controleren.</i>	Nieuwe aanbeveling.	

5. Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2023	
Woningbedrijf (7) Huuropbrengsten (ML 2022)	Uw gemeente verhuurt verhuureenheden. Met elke huurder is een huurovereenkomst afgesloten. Er is geen standenregister waarin de baten per verhuureenheid per maand inzichtelijk zijn. De opzichter bepaalt of bijzonder onderhoud nodig is en huurt een leverancier in.	<i>Omdat de huurprolongaties niet door een andere functionaris wordt gecontroleerd, <u>adviseren</u> wij u dit wel gescheiden in te richten. Wij <u>adviseren</u> u deze controle alsnog door de intern controleur uit te laten voeren. Tevens adviseren wij u om een standenregister te implementeren met daarin de baten per verhuureenheid per maand met daarin ter vergelijking de standen van december jaar T-1.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> u een 2^e functionaris met kennis de juistheid en rechtmatigheid van de reparatie, ook in overleg met de huurder, integraal vast te stellen. Ook adviseren wij u een klachtenregister in te richten, zodat te allen tijde kan worden teruggevallen op meldingen en gebeurtenissen.</i>	Ten opzichte van vorig jaar nog geen actie op ondernomen.	✗
Leerlingenvervoer (8) Zaaksysteem (ML 2020)	Het leerlingenvervoer wordt in eigen beheer uitgevoerd. De aanvragen worden mondeling afgedaan. Het risico is dat niet inzichtelijk is of iemand wel of geen recht heeft op leerlingenvervoer.	<i>Wij <u>adviseren</u> u voor het uitvoeren van de regeling een zaaksysteem te gaan gebruiken, zodat de besluiten - aanvragen en beschikkingen - beter kunnen worden vastgelegd.</i>	Omdat de omvang niet materieel is en bij eerdere controles geen bijzonderheden zijn geconstateerd, is deze aanbeveling niet opgepakt.	

5. Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2023	
Materiële vaste activa (9) Bestaan materiële vaste activa (ML 2023)	Er is geen interne controle/periodieke monitoring op het bestaan van de materiële vaste activa (bijv. op inventaris). Zie hiervoor ook het bespreekpunt t.a.v. inventaris tijdelijke gemeentehuis. Hierdoor bestaat het risico dat de MVA niet binnen de gemeente aanwezig is.	<i>Wij <u>adviseren</u> u interne controle uit te voeren op het bestaan van de materiële vaste activa.</i>	Nieuwe aanbeveling.	
WMO/Jeugd (10) Collegiale toetsing (ML 2021)	Een medewerker van het dorpssteam stelt de te verlenen zorg WMO/Jeugd vast. De te besluiten zorgverlening wordt wekelijks besproken in het teamoverleg. Er vindt geen vastlegging plaats van dit overleg (tenzij er een vervolgactie vloeit uit het overleg).	<i>Wij <u>adviseren</u> u de collegiale toetsing op de verleende zorg te documenteren.</i>	Onderhanden De toetsing wordt uitgevoerd, maar de gemeente is nog zoekende hoe dit vastgelegd moet worden.	○
Personeel (11) Werkkostenregeling (ML 2021)	Tevens zien wij dat de werkkostenregeling gedurende het jaar niet tussentijds wordt bewaakt waardoor er risico's op overschrijdingen en derhalve boetes kunnen komen.	<i>Het is <u>verstandig</u> de werkkostenregeling elk kwartaal op voortgang te bewaken en hierover aan de gemeentesecretaris te rapporteren.</i>	De gemeente heeft een lage loonsom, waardoor de WKR jaarlijks wordt overschreden. Hierdoor weinig toegevoegde waarde om hierover te rapporteren.	

5. Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2023	
Financiële administratie (12) Controle boekingen (ML 2021)	De boekingen in de financiële administratie worden niet gecontroleerd voor wat betreft de begrotingswijzigingen, memoriaalboekingen en rekening courant boekingen (woningbedrijf), wat sneller tot foutieve boekingen kan leiden.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de boekingen periodiek door de intern controleur integraal te laten controleren.</i>	Begrotingswijzigingen werden al gedaan bij het opstellen van de jaarrekening, maar zal voor de volledigheid van de VIC daaronder komen te vallen. Memoriaalboekingen zullen betrokken worden in de VIC.	○
Kredieten (13) Activa module (ML 2020)	Voor investeringen ontvangt het College van de Raad kredieten die via de begroting worden bekrachtigd. Ons vallen de onderstaande punten op: • Over de voortgang van investeringskredieten wordt tussentijds niet gerapporteerd en ook worden kredieten niet aangepast als dat nodig is. Hierdoor kan een onrechtmatige besteding ontstaan. • Afschrijvingen worden jaarlijks geboekt. • Er zijn in 2021 nieuwe regels ingesteld voor de waardering van en afschrijvingen op activa.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de voortgangsbewaking op de kredieten in te richten.</i> <i>Tevens <u>adviseren</u> wij u periodiek de afschrijvingen te boeken, zodat eventuele afwijkingen eerder te zien zijn.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> u na te gaan of de juiste afschrijvingssystematiek wordt toegepast.</i>	De activamodule in Key2Financiën is aangeschaft, maar moet nog ingericht worden. Bij de begroting 2023 zijn de kapitaalasten geactualiseerd.	○
Declaraties (14) Goedkeuring declaraties college (ML 2022)	Declaraties van het college alleen goedgekeurd door de salarisadministrateur.	<i>We <u>adviseren</u> om de declaraties van het college door de gemeentesecretaris te laten controleren.</i>	Declaraties van B&W worden goedgekeurd door de medewerker salarissen. Het is, systeemtechnisch gezien, af te dwingen dat een tweede medewerker de declaraties goedkeurt. Dit gebeurt nog niet consistent. Deze aanbeveling wordt opgepakt.	✗

6. Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Op basis van de beoordeling van de interne processen en controles vragen we aandacht voor de volgende punten bij de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole.

- **SKN aanleverportaal**

De op te leveren documenten voor de jaarrekeningcontrole vragen wij op via het SKN-aanleverportaal. Begin januari 2024 krijgt u toegang.

- **Tijdigheid voorbereidingen**

Wij vragen een tijdige voorbereiding voor de concept jaarrekening en het jaarrekeningdossier.

- **Rechtmatigheidsverantwoording**

Tijdige afronding van de verbijzonderde interne controle en de verwerking van de uitkomsten hiervan in de rechtmatigheidsverantwoording.

- **Paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag**

In de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting op te nemen over de maatregelen welke zijn genomen om verbeteringen aan te brengen voor het voorkomen van de fouten en onduidelijkheden uit de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast nader in te gaan op het eventueel niet-naleven van de interne inkoopprocedures en de Wet FIDO met bijbehorende regelingen.

- **Onderbouwing geleverde prestaties voor inkopen**

De onderbouwing van de geleverde prestaties bij de inkopen over het 2^e half jaar.

Planning:

De afronding van de detailcontroles WMO en Jeugd is gepland in week 17.
De jaarrekeningcontrole is gepland in week 22 en 23.

7. Actualiteiten en ontwikkelingen

Uw organisatie heeft continu te maken met veranderende wet- en regelgeving. De komende periode zijn er veel wijzigingen die een groot effect hebben op uw organisatie. Wij brengen de volgende ontwikkelingen specifiek onder uw aandacht.

- **Wet Bescherming Klokkenluiders**

Per 18 februari 2023 geldt de nieuwe Wet bescherming klokkenluiders. Deze vervangt de Wet Huis voor klokkenluiders. De Wet bescherming klokkenluiders eist een verscherpte interne klokkenluiderprocedure. In eerste instantie alleen voor organisaties vanaf 250 medewerkers, maar per 17 december 2023 ook voor:

- Private organisaties van 50-249 medewerkers;
- Overheidsorganisaties vanaf 50 medewerkers;
- Organisaties in burgerluchtvaart, maritieme arbeid, havenstaatcontrole, offshore en olie- en gasactiviteiten;
- Organisaties die vallen onder financiële/anti-witwas wetgeving (ook bij < 50 medewerkers).

De belangrijkste aanscherpingen/veranderingen:

- Medewerkers moeten met de procedure instemmen;
- Er worden meer klokkenluiders beschermd;
- Er mag meer worden gemeld;
- Melden moet mondeling en schriftelijk kunnen en binnenkort ook anoniem - direct extern melden is ook altijd mogelijk;

- Een meldloket en opvolging moeten onafhankelijk zijn;
- Registratieplicht voor meldingen;
- Ontvangstbevestiging en feedback moeten binnen gestelde tijd worden verstuurd;
- De bewijslast ligt voortaan bij de werkgever;
- Benadeling van melders is verboden;
- De identiteit van melders moet altijd vertrouwelijk blijven;
- Sanctiemogelijkheden voor Huis voor klokkenluiders.

Alle details lezen? Ga naar www.wetbeschermingklokkenluiders.nl.

7. Actualiteiten en ontwikkelingen

- **NIS2-richtlijn: cybersecurity**

De NIS2-richtlijn is een Europese wet die bedoeld is om de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van essentiële diensten in de EU te verbeteren.

De richtlijn geldt voor bedrijven en organisaties in verschillende sectoren, waaronder de overheid. De richtlijn stelt een aantal verplichtingen voor deze entiteiten, zoals:

- ✓ Het uitvoeren van een risicobeoordeling en het nemen van passende beveiligingsmaatregelen.
- ✓ Het melden van ernstige cyberincidenten aan de bevoegde autoriteiten.
- ✓ Het samenwerken met andere entiteiten en autoriteiten om de cyberweerbaarheid te verhogen.
- ✓ Het voldoen aan de eisen van controle en toezicht door de autoriteiten.

Organisaties moeten voldoen aan de NIS2-richtlijn omdat dit bijdraagt aan een hoger niveau van cybersecurity in de EU, wat belangrijk is voor de bescherming van de vitale functies van de samenleving en de economie. Bovendien kunnen organisaties die niet aan de richtlijn voldoen, te maken krijgen met financiële sancties die gebaseerd zijn op hun wereldwijde omzet. De NIS2-richtlijn wordt momenteel vertaald in nationale wetgeving en zal naar verwachting in september 2024 in werking treden. Organisaties doen er dus goed aan om zich tijdig voor te bereiden op de naleving van de richtlijn.

7. Actualiteiten en ontwikkelingen

- **Rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit**

Organisaties met minimaal 100 werknemers moeten vanaf 1 januari 2024 voldoen aan de rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Jaarlijks dienen zij te rapporteren bij de RVO over het totaal aantal zakelijke kilometers en woon-werkkilometers van werknemers, het soort vervoermiddel en het brandstoftype. Wethouders, gemeenteraadsleden en andere politieke vertegenwoordigers zijn geen werknemer en hoeven niet meegeteld te worden.

De eerste rapportages over 2024 moeten uiterlijk 30 juni 2025 zijn ingediend. Organisaties met minder dan 100 werknemers mogen op vrijwillige basis ook rapporteren. De omgevingsdienst controleert straks of organisaties voldoen aan hun rapportageverplichting.

- **Verplichte laadpalen op bedrijfsparkerplaats**

Wist u dat, indien u een bedrijfspand hebt met meer dan 20 parkeerplaatsen, u vanaf 2025 minimaal 1 laadpaal moet hebben? Gaat u verbouwen of nieuwbouw realiseren dan gelden mogelijk andere regels: [verplichte laadpalen](#)

- **De interne beheersing en 'soft controls'**

Uw organisatie wordt beheerst door informatie en informatiestromen. Informatie is nodig om te weten of u uw strategische doelstellingen haalt en zodat u beslissingen kan nemen die zijn op die betrouwbare cijfers, zoals investeringsbesluiten, productinnovatie, marktpenetratie etc.

De informatie (data) komt (komen) voort uit processen. Deze zijn door u ingericht. U heeft in de processen maatregelen opgenomen om de betrouwbaarheid van informatie te waarborgen. Dit vraagt om het naleven van de procesgang. Of mensen deze processen naleven, kan worden vastgesteld met de zogenaamde 'hard controls', die in de processen zijn opgenomen. Controles die in het proces zijn verankerd. De belangrijkste controles die we missen vanuit het oogpunt van betrouwbare informatie staan in deze managementletter.

Naast hard controls ook soft controls

Niet alleen hard controls zijn belangrijk. Minstens net zo belangrijk zijn 'soft controls'. Hierbij gaat het om de innerlijke waarden en normen van de mensen in uw organisatie. Uw organisatie heeft hiervoor ook voorzieningen getroffen zoals een klokkenluidersregeling, een vertrouwenspersoon, het afleggen van de eed/gelofte, een integriteitscode, gesprekken over integriteit, regels voor eigen gebruik etc.

Maar weet u hoe u en uw werknemers met integriteit omgaan? En weet u of ze integer zijn en integer handelen? Weet u ook of ze de hard controls degelijk uitvoeren? Cultuur en gedrag zijn belangrijke waarden voor uw organisatie. Goed gedrag beperkt immers overige (mogelijk tijdrovende) maatregelen. Het is interessant om dit eens te onderzoeken? Waar staat uw organisatie op dit gebied? En waar zitten er winstpunten?

Nieuwsgierig? We gaan graag met u in gesprek hierover.

8. Afsluiting

Bedankt voor de samenwerking

Mede namens het team van Stolwijk Kelderman wil ik onze waardering uitspreken voor onze samenwerking tijdens de controle van uw organisatie. Deze managementletter is opgesteld in overleg met betrokken medewerkers. Deze managementletter is besproken met de portefeuillehouder financiën en wordt ter kennisgeving verzonden aan de auditcommissie.

We vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Dank voor het vertrouwen in ons. We kijken uit naar toekomstige samenwerking om uw doelen te bereiken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

8. Afsluiting

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

